

Barn som ikke møter på skolen

Kommunen har plikt til å sørge for at elever med fravær fra opplæringen blir fulgt opp. Denne plikten gjelder uavhengig av når fraværet oppstår i løpet av et skoleår, men skolen bør være særlig oppmerksomme på elever som ikke møter første skoledag etter ferien, særlig sommerferien, eller etter endt permisjon. Denne veilederen retter seg mot grunnskolen og kommunen, og tar for seg fravær i slike tilfeller.

REGELVERK | Sist endret: 10.04.2026

^ Innhold på denne siden

- ↳ Skolen må avklare årsaken til fraværet
- ↳ Skolen får informasjon om at eleven har flyttet til en annen kommune
- ↳ Skolen får informasjon om at eleven er i utlandet
- ↳ Skolen får ikke informasjon om hvor eleven befinner seg
- ↳ Melding til barnevernstjenesten
- ↳ Melding til politiet

Regelverket:

Barn i grunnskolealder har rett og plikt til grunnskoleopplæring. Dette står i opplæringsloven [§ 2-1](#) og [§ 2-2](#). Opplæringsplikten medfører at eleven i utgangspunktet skal delta i opplæringen med mindre skolen har fått beskjed om at eleven er syk eller har fått innvilget permisjon. ^[1]

Kommunen har ansvar for at retten til grunnskoleopplæring blir oppfylt. Dette står i [opplæringsloven § 28-1](#).

Dersom en elev ikke møter til opplæringen, har skolen en oppfølgingsplikt. Dette følger av opplæringsloven § 10-6.

Les mer om oppfølgingsplikten

Skolen må avklare årsaken til fraværet

Når eleven ikke møter må skolen undersøke årsaken til fraværet. Skolen bør ta kontakt med foreldrene tidlig, og eventuelt eleven.

Dersom skolen ikke får tak i foreldrene etter flere forsøk, og eleven fortsatt er helt fraværende fra opplæringen, må skolen vurdere hvilke tiltak den mener er mest egnet ut fra den konkrete situasjonen og den informasjonen den har. Skolen kan forsøke å kartlegge f.eks. ved å

- kontakte folkeregisteret for å sjekke om skolen har registrert riktig adresse på eleven
- kontakte andre skoler og barnehager, dersom eleven er registrert med søsken eller skolen kjenner til annen familie
- oppsøke hjemmet
- skrive brev eller e-post til hjemmet, med informasjon om opplæringsplikten med lovhenviing, og med informasjon om mulig straffeansvar. Informasjonen må gis på en forståelig måte. Dette innebærer bl.a. at skolen må vurdere om informasjonen må oversettes.

Skolen må jobbe målrettet for å få eleven tilbake på skolen. Udir har gitt noen generelle råd om hva skolen kan gjøre for å følge opp fravær.

Nedenfor omtaler vi situasjoner der skolen får informasjon om at eleven er flyttet til en annen kommune, befinner seg i utlandet, eller skolen etter undersøkelser ikke vet hvor eleven befinner seg. Under finner dere også særskilt informasjon om melding til hhv. barnevernstjenesten og politiet.

Alle har en plikt til å søke å forhindre at alvorlige straffbare handlinger.

Les mer om avvergingsplikten hos Politiet

Skolen får informasjon om at eleven har flyttet til en annen kommune

Kommunens plikt til å gi grunnskoleopplæring gjelder for de som bor i kommunen. Dette står i opplæringsloven § 28-1. Dersom kommunen får informasjon om at

eleven ikke lenger bor i deres kommune, har ikke kommunen lenger plikt til å gi grunnskoleopplæring.

Det er ingen bestemmelser i opplæringsloven som gir kommunen plikt til å melde fra til tilflytningskommunen om elever som flytter. Dersom kommunen og skolen er bekymret for eleven, må kommunen vurdere om de har meldeplikt til barnevernstjenesten. ^[2] Det skal ikke rutinemessig sendes bekymringsmelding til barnevernstjenesten i slike tilfeller, men kommunen og skolen må vurdere om vilkårene for å melde til barnevernstjenesten er oppfylt. Den enkelte plikter å melde til barnevernstjenesten når ett av følgende vilkår er oppfylt:

- når det er grunn til å tro at et barn blir eller kommer til å bli mishandlet, utsatt for alvorlige mangler ved den daglige omsorgen eller annen alvorlig omsorgssvikt
- når det er grunn til å tro at et barn har en livstruende eller annen alvorlig sykdom eller skade og ikke kommer til undersøkelse eller behandling, eller at et barn med nedsatt funksjonsevne eller et særlig hjelpetrengende barn ikke får dekt det særlige behovet for behandling eller opplæring
- når et barn viser alvorlige adferdsvansker i form av alvorlig eller gjentatt kriminalitet, misbruk av rusmiddel eller annen utpreget normløs oppførsel
- når det er grunn til å tro at et barn blir eller kommer til å bli utnyttet til menneskehandel

Skolen får informasjon om at eleven er i utlandet

Kommunen har en oppfølgingsplikt og plikt til å oppfylle retten til grunnskoleopplæring, så lenge eleven har rett og plikt til grunnskoleopplæring. Dersom foreldrene melder fra til skolen eller kommunen om at eleven er reist eller skal reise ut av landet, og utenlandsoppholdet skal vare over tre måneder, har eleven ikke lenger opplæringsplikt fra og med avreisedatoen. Kommunen har fra samme tidspunkt ikke lenger plikt til å oppfylle retten til grunnskoleopplæring. Opplæringsplikten faller alltid bort når utenlandsoppholdet har vart i tre måneder, uavhengig av om foreldrene har gitt beskjed på forhånd. Dette følger av opplæringsloven § 2-2.

Dersom eleven ikke har flyttet til utlandet, bør skolen jobbe målrettet for å få eleven tilbake på skolen. Skolen bør vurdere hvordan og i hvilken grad det skal være samarbeid med foreldrene. Det vil f.eks. være forskjell på om en elev er på en lengre familiereise eller om eleven er etterlatt i utlandet, og det er forskjell på om en elev er på utenlandsferie uten innvilget permisjon i en uke eller i to

måneder. Den konkrete situasjonen bør derfor være førende for hvordan skolen følger opp.

Skolen har etter opplæringsloven § 10-8 en plikt til å gi elev og foreldre den informasjon de har bruk for. Dersom skolen erfarer at mange elever er borte et par dager fra opplæringen etter skoleferier, bør skolen vurdere om den konkrete situasjonen tilsier at skolen bør gi ytterligere informasjon til alle foreldrene om opplæringsplikten m.m. I andre tilfeller, kan det være at foreldrene til den enkelte eleven trenger mer informasjon og oppfølging.

Kommunen og skolen må på bakgrunn av den informasjonen de har, vurdere om det utløser meldeplikt til barnevernstjenesten etter opplæringsloven § 24-3. Det skal ikke rutinemessig meldes til barnevernstjenesten.

Dersom kommunen og skolen mistenker at eleven er etterlatt i utlandet eller at oppholdet i utlandet ikke er frivillig, kan kommunen og skolen ta kontakt med kompetanseteamet mot negativ sosial kontroll og ærerelatert vold, spesialutsendinger for integreringssaker og mangfoldsrådgivere som alle har erfaringer med bistand til elever etterlatt i utlandet. Dette kan gjøres i samarbeid med eleven, skolen og foreldre når det er mulig, og barnevernstjenesten og/eller politi når det er relevant. I mange tilfeller er det vanskelig å få til en retur til Norge når eleven først har reist, så forebyggende tiltak er viktig.

I veilederen om Negativ sosial kontroll og æresrelatert vold, kan dere lese mer om elever som blir tatt med til utlandet mot sin vilje, og/eller holdes tilbake når ferien er slutt. Dere finner også mye informasjon på siden til Kompetanseteamet mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold, blant annet informasjon om mulighet å kontakte kompetanseteamet om enkeltsaker.

Skolen får ikke informasjon om hvor eleven befinner seg

Dersom kommunen og skolen etter undersøkelser ikke får informasjon om hvor eleven befinner seg, må kommunen og skolen vurdere om vilkårene for meldeplikt til barnevernstjenesten er oppfylt. Dersom vilkårene er oppfylt, skal skolen melde fra til barnevernstjenesten.

Kommunen vurderer om det er grunnlag for politianmeldelse, og anmelder dersom det foreligger slikt grunnlag. Straffeansvaret etter opplæringsloven § 2-7 omfatter både de tilfellene der foreldrene aktivt holder barna borte fra opplæringen, og der fraværet kommer av at foreldrene er passive. Foreldrene kan likevel ikke straffes dersom årsaken til fraværet ikke skyldes manglende aktivitet fra foreldrene, men

andre utenforliggende forhold, for eksempel sykdom. Foreldrene kan heller ikke straffes dersom foreldrene har vært uvitende om fraværet og dette ikke kan regnes som uaktsomt.

Melding til barnevernstjenesten

Skolen og kommunen skal melde fra til barnevernstjenesten når vilkårene i opplæringsloven § 24-3 er oppfylt.

Vi anbefaler at du benytter det digitale skjemaet Bekymringsmelding til barnevernet når du sender bekymringsmelding til barnevernstjenesten.

Utdanningsdirektoratet har, i samarbeid med Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, utarbeidet en anbefaling om hvilken informasjon den ansatte ved skolen bør gi når dere sender en bekymringsmelding til barnevernstjenesten. Følgende informasjon bør komme fram i bekymringsmeldingen:

- konkret beskrivelse av hva som ligger til grunn for den alvorlige bekymringen
- konkrete beskrivelser av fravær og andre forhold som gir grunn til å tro at barnet blir utsatt for alvorlig omsorgssvikt
- beskrivelse av hva som eventuelt er gjort for å avhjelpe forholdene som bekymrer

En bekymringsmelding bør fortrinnsvis oversendes barnevernstjenesten med foreldrenes samtykke, eller i hvert fall at disse er informert. Dette gjelder ikke dersom bekymringen gjelder vold/overgrep. Mer informasjon finner du i saksbehandlingsrundskrivet for barnevernstjenestens saksbehandling kap. 19.

Skolen bør dokumentere kontakt eller forsøk på kontakt, og informasjon skolen får gjennom dette. Dokumentasjonen trenger ikke å vedlegges bekymringsmeldingen til barnevernstjenesten. Det avgjørende er at skolen selv har dokumentasjonen tilgjengelig. Det kan være informasjon om kontakt med andre skoler, kontakt med elevens bosted eller lignende. Dokumentasjonen bør si noe om:

- hvem som har tatt kontakt (rektor, sosiallærer, kontaktlærer etc.)
- hvem som ble kontaktet (mor, far etc.)
- tidspunkt for kontakt (dato)
- resultatet av hvert kontaktforsøk, og hvilke opplysninger som er framkommet

Jo mer informasjon, jo lettere er det for barnevernstjenesten å følge opp saken.

Melding til politiet

Kommunen kan melde fra til politiet om brudd på opplæringsloven § 2-2 som regulerer plikten til grunnskoleopplæring. Skolen bør i det etablerte samarbeidet mellom politi og skole, utarbeide rutiner for dialog og samhandling i slike saker for å sikre at skolens oppfølging og en eventuell samtidig politietterforskning ivaretas best mulig. Det er påtalemyndigheten i politiet som avgjør om etterforskning skal iverksettes. Dokumentasjon overleveres skriftlig til lokalt politi.

Utdanningsdirektoratet har, sammen med Politidirektoratet, utarbeidet en anbefaling om hvilken dokumentasjon som bør fremlegges innledningsvis når kommunen melder fra til politiet om mulig brudd på opplæringsloven § 2-2.

Følgende dokumentasjon bør vedlegges når kommunen melder fra til politiet om brudd på opplæringsloven § 2-2:

- hva som gjør at kommunen og skolen mener at opplæringsloven § 2-2 er brutt
- informasjon om fravær
- skriftlig dokumentasjon på oppfølging
- kopier av brev og andre dokumenter til verge/foresatte som omhandler saken

Opplysninger om kontakt eller forsøk på kontakt, og informasjon skolen får gjennom dette, bør dokumenteres. Det kan være kontakt med andre skoler, kontakt med elevens bosted eller lignende. Dokumentasjonen bør si noe om:

- hvem som har tatt kontakt (rektor, sosiallærer, kontaktlærer etc.)
- hvem som ble kontaktet (mor, far, verge etc.)
- tidspunkt for kontakt (dato)
- resultatet av hvert kontaktforsøk, og hvilke opplysninger som er framkommet

Årsaker til fravær kan være sammensatt og nærmere undersøkelser kan avdekke ulike grunner og motiv. For å unngå ensidig opplysning knyttet til saken er det viktig at opplysningene som gis til politiet ikke er låst til en enkelt hypotese eller teori.

I de alvorligste sakene kan videre etterforskning avdekke grov omsorgssvikt og alvorlige straffbare forhold mot barnet. En eventuell etterforskning kan derfor avdekke helt andre årsaker til fravær enn det som innledningsvis ga grunn til bekymring.

Jo mer informasjon, jo lettere er det for politiet å følge opp saken.